

Tiedote 16.3.2009

Ilmastomuutos tuo uusia viljelykasveja

Ilmaston lämpeneminen avaa uusia mahdollisuuksia suomalaiselle viljelylle, kun kasvien hyödynnettävissä oleva kasvukausi pitenee ja talvien leudontuessa edellytykset syysmuotojen viljelyyn paranevat.

MTT:n vetämässä Ilmastomuutokseen sopeutuminen maa- ja elintarviketaloudessa -hankkeessa (ILMASOPU) tutkittiin, kuinka nopeasti nykyisten viljelykasvien viljelyalueet voivat laajentua ja miten aivan uudet tai meillä vähän viljeltyt kasvit yleistyvät. Lisäksi selvitettiin, paljonko eri viljelykasvien sadot muuttuvat, kun kasvukausi pitenee.

POHJOISEN SADOT SUURENEVAT

ILMASOPU-hanketta johtava professori Pirjo Peltonen-Sainio MTT:stä visioi, että ilmaston lämpenemisen myötä nykyisiä päätuotantokasveja voidaan viljellä yhä pohjoisemmassa, ja sadot kasvavat merkittävästi. – Parin vuosikymmenen kuluttua Oulun korkeudella on mahdollista korjata jopa samankokoisia ohrasatoja kuin Etelä-Suomessa nyt.

– Lisäksi vähän viljeltyjen lajien, kuten rapsin, herneen ja härkäpavun tuotanto voi kasvaa laajaksi, sillä niiden sadontuottokyky paranee ja ne ovat hyödyllisiä viljelykierrossa. Palkokasvit ovat myös typpiomavaraisina haluttuja. Teollisuudella on valmiudet käyttää näitä lajeja raaka-aineina prosesseissaan, ja niiden jalostusohjelmat ovat käynnissä tai helposti aktivoitavina. Lisäksi niillä tulee olemaan merkittävä rooli kotimaisen rehuvalkuaisen omavaraisuuden parantamisessa.

SYYSLAJIEN MERKITYS KASVAA

Talvien leudontuessa, nykyisin syrjässä olevista viljelykasveista syysvehnä ja ruisvehnä yleistyvät ensimmäisinä lähivuosikymmenien aikana. Niiden kilpailuetu on hyvä sadontuottokyky. Syysmuodot ovat tärkeitä tulevaisuudessa, koska niiden talviaikainen kasvipeitteisyys vähentää yleistyvien syys- ja talvisateiden aiheuttamia eroosio- ja huuhtoumariskejä.

– Kuluvan vuosisadan jälkipuoliskolla Suomen talvet leudontuvat samanlaisiksi kuin nykyään Etelä-Ruotsissa ja Tanskassa. Näillä alueilla yleisesti viljeltyt, kevätmuotojaan enemmän satoa tuottavat syysrapsi, -ohra ja -kaura rantautunevat myös Suomeen vuosisadan puolivälin jälkeen, Peltonen-Sainio arvioi.

Myös muiden nykyviljelyssämme alihyödynnettyjen lajien, kuten tattarin, pellavan, hampun, auringonkukan ja lupiinin, viljelyedellytykset paranevat kasvukausien lämmetessä. Uusista lajeista maissin viljely säilörehuksi onnistuu tulevaisuudessa laajoilla alueilla Etelä-Suomea, joskin viljelyvarmasti vasta vuosisadan loppupuolella – jyvämaissin ei vielä silloinkaan.

– Tekemämme kartoituksen perusteella peltojemme lajisto voisi olla merkittävästi nykyistä monimuotoisempi.

PELKKÄ LÄMPÖ EI RIITÄ

Peltonen-Sainion mukaan on kuitenkin muistettava, että peltoviljelykasviemme tuotantokyvyn merkittävä parantuminen edellyttää sopeutumisstrategioita, joissa muun muassa jalostetaan sopivia lajikkeita, varaudutaan kuivuuteen, lisääntyneeseen ravinteiden tarpeeseen ja sään ääri-ilmiöihin sekä uusiin tuholaisiin.

– Viljelyn laajenemismahdollisuus ja oletettu satoisuuden merkittäväkin kehittyminen eivät yksinään ratkaise, miltä peltoviljelymme tulee tällä vuosisadalla näyttämään. Markkinoilla, hinnoilla ja poliittisilla päätöksillä on myös jatkossa merkittävä vaikutus pellonkäyttöön. Näitä tutkitaan edelleen ILMASOPU-hankkeessa nyt tehdyn työn pohjalta, Peltonen-Sainio kertoo.

ILMASOPU-hanke kuuluu MTT:n Muuttuva ilmasto- ja maatalous - tutkimusohjelmaan, jonka tavoitteena on hyödyntää kestäväällä tavalla muuttuvan ilmaston mukanaan tuomia mahdollisuuksia maa- ja puutarhataloudelle ja vähentää ilmastomuutokseen liittyviä riskejä tuotannolle sekä pyrkiä hillitsemään ilmastomuutosta.
www.mtt.fi/tutkimusohjelmat

Lisätietoja:

professori Pirjo Peltonen-Sainio, MTT, puh. (03) 4188 2451, 040 522 1956, pirjo.peltonen-sainio@mtt.fi

MTT (Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus) on johtava maatalous- ja elintarviketutkimusta sekä maatalouden ympäristötutkimusta tekevä laitos. Tutkimusalojamme ovat bioteknologia- ja elintarviketutkimus, kasvintuotanto, kotieläintuotanto, talous, teknologia ja ympäristö. Tuotamme ja välitämme tieteellistä tutkimustietoa sekä kehitämme ja siirrämme teknologiaa koko maatalous- ja elintarvikesektorille. Lisätietoja www.mtt.fi